

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 21 päivänä helmikuuta 2023

202/2023

Laki

lähestymiskiellosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lähestymiskiellosta annetun lain (898/1998) 3 §:n 4 momentti, 7 § sekä 11 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 711/2004, sekä

lisätään lakiin uusi 3 a ja 8 a §, 9 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 384/2010, uusi 4 momentti sekä lakiin uusi 11 a, 14 a, 15 a ja 15 b § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Kiellon sisältö

Lähestymiskiello ei koske yhteydenottoja, joille on asiallinen peruste ja jotka ovat erityisestä syystä ilmeisen tarpeellisia.

3 a §

Teknisesti valvottu lähestymiskiello

Tuomioistuin voi pidättämiseen oikeutetun virkamiehen vaatimuksesta määrätä, että laajennetun lähestymiskiellon noudattamista valvotaan teknisin välinein kieltoon määrätyn haltuun annettavilla tai hänen ylleen ranteeseen, nilkkaan tai vyötärölle kiinnitettävillä teknisillä välineillä taikka tällaisten välineiden yhdistelmillä (*teknisesti valvottu lähestymiskiello*), jos tekninen valvonta on välttämätöntä henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuvan rikoksen uhan torjumiseksi eikä se ole kohtuutonta ottaen huomioon uhkaavan rikoksen vakavuus, valvontaan määrättävän olosuhteet sekä muut asiassa ilmenneet seikat.

Teknisesti valvottuun lähestymiskielloon määrätty on velvollinen myötävaikuttamaan teknisen valvonnan käyttöönottamiseen ja 1 momentissa tarkoitettujen valvonnassa käytettävien välineiden kiinnittämiseen pysymällä tuomioistuimen istuntopaikassa istunnon jälkeen tapahtuvaa välineiden kiinnittämistä varten tai saapumalla myöhemmin tapahtuvaan välineiden kiinnittämiseen sekä sallimalla niiden kiinnittämisen. Teknisesti valvottuun lähestymiskielloon määrätty on velvollinen myötävaikuttamaan teknisen valvonnan toteutumiseen pitämällä hallussaan tai yllään valvonnassa käytettäviä välineitä, huolehtimalla niiden pitämisestä toimintakykyisinä sekä käsittelemällä niitä huolellisesti ja noudattamalla niiden käytöstä annettuja Rikosseuraamuslaitoksen ohjeita.

202/2023

7 §

Lähestymiskiellon voimassaolo

Lähestymiskielto voidaan määrätä enintään yhdeksi vuodeksi. Perheen sisäinen lähestymiskielto voidaan kuitenkin määrätä enintään kolmeksi kuukaudeksi ja teknisesti valvottu lähestymiskielto enintään kuudeksi kuukaudeksi. Kielto tulee voimaan silloin, kun kärjäoikeus tekee ratkaisun kieltoon määräämisestä. Ratkaisua on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei asiaa käsittelevä ylempi tuomioistuin toisin määrää.

Kielto voidaan uudistaa. Tällöin lähestymiskielto voidaan määrätä enintään kahdeksi vuodeksi. Perheen sisäinen lähestymiskielto ja teknisesti valvottu lähestymiskielto voidaan kuitenkin uudistettaessa määrätä enintään kolmeksi kuukaudeksi. Kiellon uudistamista voidaan pyytää ennen edellisen kiellon päättymistä.

8 a §

Teknisesti valvottua lähestymiskieltoa koskevan ratkaisun sisältö

Sen lisäksi, mitä 8 §:ssä säädetään, teknisesti valvottua lähestymiskieltoa koskevasta ratkaisusta on ilmentävä:

- 1) tekninen valvontatapa;
- 2) missä ja milloin kieltoon määrätyn valvonnassa käytettävien teknisten välineiden kiinnittäminen tapahtuu;
- 3) kieltoon määrätyn 3 a §:n 2 momentissa tarkoitettu velvollisuus myötävaikuttaa teknisen valvonnan käyttöönottamiseen ja toteutumiseen.

9 §

Ilmoitukset tuomiosta

— — — — —
Teknisesti valvottua lähestymiskieltoa koskevasta päätöksestä on viipymättä ilmoitettava Rikosseuraamuslaitokselle.

11 §

Päätös väliaikaisesta lähestymiskiellosta

Lähestymiskielto voidaan määrätä myös väliaikaisena. Teknisesti valvottua lähestymiskieltoa ei kuitenkaan voida määrätä väliaikaisena. Väliaikaisesta lähestymiskiellosta päättää pidättämiseen oikeutettu virkamies. Siitä voi päättää myös tuomioistuin.

Pidättämiseen oikeutetun virkamiehen on määrättävä väliaikainen lähestymiskielto omasta aloitteestaan, jos hengen tai terveyden vaarassa olevan henkilön suojan tarpeen ilmeisyys edellyttää kiellon välitöntä antamista.

— — — — —
11 a §

Palveluihin ohjaaminen

Poliisin tai syyttäjän on tiedusteltava väliaikaisella lähestymiskiellolla suojattavalta, suostuuko hän yhteystietojensa välittämiseen tukipalveluiden tarjoajalle, ja kiellolla suojattavan suostuessa siihen välitettävä yhteystiedot ilman aiheetonta viivytystä.

Poliisin tai syyttäjän on ilmoitettava väliaikaiseen lähestymiskieltoon määrätylle saattavilla olevista tukipalveluista.

202/2023

14 a §

Avustaja

Tuomioistuimien voi määrätä avustajan lähestymiskiellon hakijalle tai sille, jota kiellolla on tarkoitus suojata, jos hän ei ole hakija, jos hakemuksen perusteena on epäily kiellolla suojattavan henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuneesta rikoksesta ja sitä epäillyn rikoksen vakavuus, kiellolla suojattavan henkilökohtaiset olosuhteet ja muut seikat huomioon ottaen on pidettävä perusteltuna.

Teknisesti valvottua lähestymiskielloa koskevassa asiassa kieltoon määrättäväksi vaaditulle on määrättävä avustaja, jos hän sitä pyytää.

Avustajasta on soveltuvin osin voimassa, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 2 luvussa säädetään puolustajasta ja asianomistajan oikeudenkäyntiavustajasta. Avustajan saaneen korvausvelvollisuuteen valtiolle ei kuitenkaan sovelleta, mitä luvun 11 §:ssä säädetään.

15 a §

Lähestymiskiellon noudattamisen valvonta

Lähestymiskiellon noudattamista valvoo poliisi.

15 b §

Tekninen valvonta

Lähestymiskiellon teknisestä valvonnasta vastaa Rikosseuraamuslaitos. Rikosseuraamuslaitos järjestää lähestymiskielloa koskevan keskusvalvonnan valtakunnallisesti tai alueellisesti noudattaen, mitä yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain (400/2015) 57 §:ssä säädetään.

Teknisesti valvottuun lähestymiskielloon määrätylle on selvitettävä hänen 3 a §:n 2 momentissa tarkoitetut velvollisuutensa sekä ilmoitettava niiden rikkomiseen liittyvästä rangaistusuhasta.

Tekniseen valvontaan käytettävä väline ei saa mahdollistaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin ulottuvaa pakkokeinolain (806/2011) 10 luvun 16 §:ssä tarkoitettua teknistä kuuntelua eikä 10 luvun 19 §:ssä tarkoitettua teknistä katselua. Teknisessä valvonnassa on vältettävä aiheettoman huomion herättämistä. Tekninen valvonta on toteutettava puuttumatta enempää kenenkään oikeuksiin ja aiheuttamatta suurempaa haittaa kuin on välttämätöntä valvonnan suorittamiseksi.

Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehellä on oikeus saada virkatehtävän suorittamiseksi poliisilta poliisilain mukaista virka-apua maksutta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2023.

Helsingissä 16.2.2023

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson